

Zvláštní či jinak zajímavé stavby v Loužnici, některé ještě stojí, jiné již nikoliv.

TRAFO STANICE

V roce 1923 byla započata a v roce 1925 dokončena elektrifikace obce. Pozemek pro transformační budku byl nejdříve vybrán u „Chaloupky“ (Daníčkoví), ale spolumajitel pozemku pan Vágner s tím nesouhlasil, a proto byl zakoupen pozemek od pana Jaroslava Morávka pod domkem paní Ducháčkové čp. 18. V roce 1934 byla provedena rekonstrukce veřejného osvětlení, z důvodu dosažení levnější sazby za odběr elektrického proudu.

TRAFIKA

Byl to malý domeček, který stál naproti hospodě „U Linků“. Prodávaly se zde tabákové výrobky.

ZVONIČKA

Již od nepaměti k naší obci patří zvonička, která je vystavěna na skále.
Připomeňme si její historii, co napsali kronikáři Loužnice:

Na západní straně nad malou skalkou stála KAPLIČKA či zvonička. Pravděpodobně byla vystavěna ve stejné době, kdy byl postaven dům na Kopani (cca 1565).

Ve 40. letech (kronika zřejmě myslí 1840) byla tato kaplička velmi sešlá, takže byl zvon přenesen na vedlejší hrušku u „Bartošova“ statku čp. 5. Na oslavu zrušení roboty byl zakoupen nový zvon. Zvon měl označení: Na paměť 50letého zrušení roboty v zemích koruny svatováclavské. (1848)

První zvon byl osadě ukraden, druhý vyzváněl 50 let, až konečně musel být nahrazen novým. Tento nový zvon sloužil občanům až do roku 1916. V době války, Rakousko potřebovalo kov na výrobu děl a z nouze se sáhlo i po zvonech bez ohledu na to, že tyto zvony jsou posvěceny.

V 1916 se Rakousku nedostávalo potřebného kovu na výrobu válečného materiálu, a proto začaly být rekvírovány (zabavovány) zvony všech velikostí. = nejdrastičtější akce, která postihla české zvony za celou jejich historii jsou, právě rekvizice první světové války. Kromě jiných útrap způsobila první světová válka také to, že celá řada kostelních věží, kaplí a zvoníček oněměla, neboť jejich zvony byly zabrány pod záminkou získání barevných kovů pro válečné účely. Těmito „válečnými účely“ byla zpravidla výroba kanónů, ale v některých případech k tomu vůbec nedošlo. Je například známo, že část zvonové mědi posloužila na výrobu zelené skalice, jež byla využita proti révokazu na uherských vinicích. To svědčí o tom, že rekvizice nebyly jen účelovou záležitostí, ale také jakousi poslední křečí habsburské monarchie, demonstrací její chátrající moci. Svědčí o tom i fakt, že byly rekvírovány také některé ocelové zvony, jejichž hmotnostní hodnota nevyváží hodnotu pořizovacích nákladů. Už od r. 1915 se začíná s výkupem cínových předmětů a soupisem zvonů. Ke skutečnému rekvírování se přistoupilo od 8. 8. 1916, přičemž za kilogram zvonoviny byla proplácena náhrada 4 koruny. Rekvírovány byly zvony mladší r. 1600, až na označené výjimky, přičemž však z každého okresu měly být zrekvírovány alespoň 2/3 celkové hmotnosti zvonů. Druhá rekvizice z 22. 5. 1917 se vztahovala na všechny zvony, kromě těch s historickou či uměleckou hodnotou, kromě zvonů signálních. Tomuto drastickému zabavování a následnému zničení, neušel ani Loužnický

zvon ve zvoničce a ani školní zvonek na určování začátku a konce vyučování. Bylo to dne 21. listopadu 1916. Do naší obce přišli dva páni, vypůjčili si žebřík a šli rovnou ke zvoničce. Tato zpráva se velice rychle rozšířila obcí a lidé se začali shromažďovat u zvoničky a vůbec se jim to nelíbilo. Drzé počínání obou pánů, kteří byli

*Na skále nad leusvinnou vrátní Lúkojch postáve-
na jest zvonička odamylá kluk, kluká jest majetek ob-
ce. Zvonička byla pr. Václavou. Vě válece roku
1916. byl z náržení nárach zvon rekvírován
pro válečné účely, rovněž tak i zvonu školní.*

Němci, rozčilovalo stále víc shromážděný lid. Pak přišel občan Jindřich Jindra a naposledy zazvonil, lidé byli velice dojatí a každému ukápla i slza. Byla to slza vzdoru. Jakmile dozněl poslední úder zvonu, hned byl přistaven ke zvoničce žebřík a jeden z Němců na něj vylezl, aby zvon odmontoval. Za chvíli byl s prací hotov a zvon spustil pomocí provazu dolů. V tom začalo vzájemné osočování Čechů a Němců, nadávka střídala nadávku, a když zvon odnášeli do vsi, začala po nich (hlavně školní mládež) házet kamení, plivat a nadávat až tento incident měl dohru u krajského soudu v Mladé Boleslavi. Nakonec vše dobře dopadlo a trestán nebyl nikdo. Zvon vážil 44 kg a na jedné straně měl vyražený nápis: Přelít léta páně 1898 nákladem

spojených obcí od Arnošta Dieopolda v Praze k/ke památce padesátiletého zrušení roboty v zemích Království českého. Zvonem bylo naposledy zvoněno při pohřbu Josefa Krupky čp. 3 v Loužnici, který se konal 3. listopadu 1916. Za tento zvon bylo zapláceno 176 korun, které byly uloženy ve zdejší kempeličce. V některých obcích vyzráli na to jinak. Když se dozvěděli o rekvírování zvonů, klidně v noci někteří odvážlivci zvon sundali a zakopali. Po válce ho zase vykopali a pověsili. Dne 12. února 1922 byl na zdejší zvoničku zavěšen nový zvon, pořízený ze sbírky občanů. Hned druhý den vyzváněl paní Vedralové, manželce hajného. Roku 1933 se na obecním zastupitelstvu jednalo o opravě zvoničky, ale k realizaci bohužel nedošlo (ta byla provedena až v roce 2007)....

KŘÍŽEK

Jest to kovaný kříž s ukřižovaným Ježíšem na kamenném podstavci. U křížku je oplocení. Během komunismu byl kříž poničen a po roce 1989 opraven. Kříž stojí pod kapličkou, pod lipami.

RYBNÍK U KŘÍŽKU

„Ve Mlejně“ Byl to nejstarší za tří Loužnických mlýnů, v Navarovském panství byl zapsán již v roce 1654. Tento mlýn stával v rohu pozemku mezi cestou k Liškovem a cestou ke zvonice. Mlýn patřil rodině Boučkových. Nad mlýnem býval rybník. Býval původně dřevěný s malou pavlačí kolem „kumbálku“ – což byl jakýsi přístěnek u mlýna. Dokud sloužil svému původnímu účelu – mletí obilí- bylo zde provozováno i pekařství. Později byl přeměněn Jáchymem Linkou, na brusírnu kroužků. Elektrický proud pro elektromotory a osvětlení do firmy Linson, dodával před válkou, pan Jáchym Linka ze mlýna. (ze starých knih)
V dnešní době zde rybník není, ale stopy po něm jsou patrné.

RYBNÍK NA KOPANI

Nejstarší zmínka o mlýnu se nachází v účtech svatojiřského úroku panství navarrského z roku 1565. Jistější zmínka o Kopaňském mlýnu se nachází v gruntovní knize obce Zásada. V zápise z roku 1801, při prodeji mlýna Františka Berkou se hovořilo o dědičné koupi mlýna „jeho předky“ od držkovského farního chrámu v roce 1725. Ve farní matrice je zápis:

Matěj Berka z Držkova + manželka Anna, Syn Jan Jiří Berka – mlynář na Kopani (1685 -1772)

Syn Josef Berka – mlynář na Kopani + manželka Anna, která zemřela roku 1756

při porodu ve věku 42.let a v roce 1758 pochoval Josef Berka dvě své děti. A tak vlastníkem Kopaňského mlýna se 29. Října 1794 stal Josefův syn František Berka, který zde mlynařil do roku 1801. Tehdy mlýn prodal i s pozemky za 4 200 zlatých Františku Jakouběmu. Dne 22. Ledna 1816 přebírá mlýn s pozemky 5 jiter a 1 400 sáhů od otce syn František Jakoubě za 3 000 zlatých. V roce 1847

v listopadu koupil od Františka Jakoubě mlýn i s pozemky Vojtěch Kopal ze Zásady (za 5 jiter a 1 400 sáhů za 4 000 zlatých). V dalších několika málo letech se na mlýně vystřídali jako majitelé František Kopal a Vojtěch Kopal (synovec). Otec posledně jmenovaného Josef Kopal byl vnukem mlynáře Josefa Hozdy z Kamenného mlýna při Šumberku na řece Kamenici a první manželka jeho dědy Filipa Kopala Alžběta byla dcerou Jana Jakoubě, mlynáře v Loužnici č. 3 (mlýn Na Vobci) Takže tradice mlynářství přesahovala v této rodině sto let. Vojtěch a Barbora Kopalovi dne 15. Května 1855 prodali mlýn Kopaň Josefu Kostříkovi. Kopalovi odešli do Zásady, kde se věnovali hospodářství.

Dnes mlýn opuštěn a místo, kde byl rybník, je ještě znatelné.

RYBNÍK „NA VOBCI“

zvaný „Na Vobci“ zvaný také Vobecký mlýn. Obecní grunt osady Loužnice byl rozprodán mezi osadníky již v 17. Století. Jednu jeho část koupil vlastník „Lídova statku“ pan Adamička. V roce 1770 byl mlynářem Antonín Richter, který zemřel kolem roku 1773. Jeho manželka Kateřina je uváděna v letech 1782 – 84 v účetní knize cechu mlynářského jako vdova, dlužná do cechovní pokladny 4 zlaté a 30 krejcarů.

Po Kateřině Richterové byl na mlýně mlynářem Josef Bouček, který 1. září 1807 prodal mlýn Václavu Dlabolovi. Václav Dlabola prodal mlýn 17. Května 1813 Augustinu Markovi ze Zásady. V roce 1818 tu mlynařil Augustinův otec Jan Marek. Dne 24. září 1821 koupil mlýn i s pozemky a celou usedlostí Loužnický osadník František Havel.

František Havel byl syn Jiřího Havla, chalupníka v Loužnici č.20, a Anny, rozené Kubáčkové z Loužnice.

Voda na mlýn přichází od Kopaňského mlýna a sluje Kopaňský potok. Přichází přes pozemky sousedů loužnických do nádrže a odtamtud na mlýnské kolo na spodní vodu. Vodní kolo má průměr 6 metrů, šíři 0,6 metrů a radikální hloubka korečků je 0,25 metrů. Vodní cejch zasazen roku 1878.

Dne 29. září 1933 stará roubená budova mlýna vyhořela do základů. Budova byla však ještě téhož roku vystavěna.

K pohonu brusírny byla zřízena namísto vodního kola Francisova turbína, dimenzovaná na 100 litrů za vteřinu.

VČELÍNY

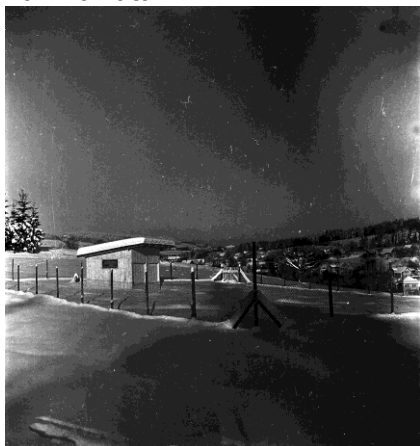
Bez medu si většina z nás nedokáže jídelníček představit.

V Loužnici bylo vždy několik včelařů, kteří se starali vzorně o svá včelstva a dodávali med na stůl Loužnickým občanům.

Vzpomeňme na včelaře pana Pavlatu z čp.65 (u školy), pana učitele Novotného, pana Čílu, pana Mnislava Bernta a pana Pavlatu z čp.84 (naproti Lubasovem).

Ani dnes tato tradice u nás nezanikla, dále se zde včelaří a tato tradice zůstává živá a pro nás a celou přírodu záslužná.

Pan Pavlata

pan Číla

Pan Linka

